

פרשת בלק תשפ"ה | שנה ב' 82

הורינו

הורים נאם ה'ל

הורינו דברות קדשך

הרב זאב יוספי שליט"א, 'הורינו' ב"ב

מהי השיטה הזאת? המשנה² אומרת: עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. **עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע.**

כל המידות האלו זה מידות של "מגיע לך", של כפיות טובה, של גאווה. המידות של אדם שלא מסוגל להכיר טובה. הוא כפוי טובה כמו שלבן היה כפוי טובה ליעקב. וזה מה שמוביל גם את לבן וגם את בלעם, להחציף להוריהם. לבן הארמי כידוע מבזה את אביו, כפי שעשה לבתואל לפני אליעזר כמובא בחז"ל. וכך גם בלעם, כמובא במדרש על הפסוק **קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפור וכו' שהיו עושין עצמן גדולים מאבותיהם.**

בזוהר על פרשת מקץ מובא ששני עיניו של אדם הם כנגד אביו ואימו, וכן מצינו שנקראים "מאור עינינו" והם כנגד שתי המאורות הגדולים כמובא בפסיקתא. ולכן לבן היה "שתום עין" שהיה פגום בכיבוד אב.

ומה ההיפך מכך? תלמידיו של אברהם אבינו, שיודעים להכיר טובה, לשאול מי ברא את כל אלה. ואז מגיעים לכיבוד אב ולכבוד הקב"ה שהשווה כבודו לכבודם. ומה השכר לכך? זה ההמשך של המשנה באבות: תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא, שנאמר להנחיל אוהבי יש, ואוצרתיים אמלא אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת וכו'.

וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו אֶל בָּלַעַם בֶּן בְּעוֹר (כ"ב, ה')
מצינו בחז"ל כמה שיטות מי באמת היה בלעם, בתרגום יונתן על הפסוק **וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו אֶל בָּלַעַם בֶּן בְּעוֹר - לָבֵן אֲרָמִי הוּא בָּלַעַם.** (ולפי זה "בן בעור", כמו בן בליעל, על שם מעשיו ולא על שם אביו) זו שיטה אחת. שיטה נוספת, הגמרא¹ לומדת שבלעם היה בן של לבן. "תנא, הוא בעור הוא כושן רשעתיים הוא לבן הארמי".

השיטה השלישית שהיה נכדו של לבן. בזוהר על פרשת וישלח מובא שבלעם היה נכד ממש של לבן. ובתנחומא כאן בפרשה: "מן ארם ינחני בלק מהררי קדם, הושוונו שנינו להיות כפוי טובה, שאילולי אברהם אביהם לא היה בלק וכו' ואילולי יעקב אביהם, לא עמדתי אני בעולם, שלא זכה לבן לבנים אלא בזכות יעקב וכו' ואני מבני בניו של לבן".

גם מבחינת נבואה אנחנו רואים לשון דומה: ויבוא אלוקים אל לבן הארמי בחלום הלילה וגו' ויבוא אלוקים אל בלעם לילה וגו' מכל זה ועוד במדרשים אנחנו רואים קשר ישיר ועמוק בין בלעם ללבן, לא קשר שטחי אלא קשר של "שיטה" יסודית בכל ההתנהלות.

1. סנהדרין ק"ה. 2. אבות פ"ה משנה י"ט.

כשם שחובה על כל אחד ואחד מיישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת השלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

לומר דבר תורה אפילו לפניו, יאמר ולא יסרב. ובמקרה שסירוב הילד יביא לכך שלהורים תהיה הנאה, ראוי לסרב. כך למשל אם האמא מגישה לאבא שתיה קרה, ואז רואה שגם הבן רוצה ואומרת לו קח, אני אגיש כוס נוספת לאבא, יסרב הבן בדרך ארץ ויכבד את אביו לשתות לפניו.

תשומת לב נוספת נדרשת כאשר אימו מציעה "שירות" מסוים, כמו הכנת ארוחה, ראוי לסרב מעט. משום שבכך שאתה אומר "אל תסרחי אימא, אני אכין לעצמי" אתה מראה שזה לא מובן מאליו, ואתה לא רוצה שהיא תשרת אותך. אמנם, אם מדובר בשירות שיש בו פחיתות כבוד, ראוי לסרב יותר ורק אם ההורים ממש מפצירים, מותר להסכים. ולדוגמה, אם אמא מציעה לעזור לביתה הנשואה לארגן את ביתה, ראוי לסרב מעט, אולם אם היא מציעה לנקות את חדרי השירות, צריך לסרב בנחרצות יותר.

ובאופן כללי אדם צריך לבדוק תמיד מה יגרום יותר כבוד לאביו, אם לוקח ממנו או אם מסרב לו. ולפי זה להנחות עצמו כיצד ראוי לנהוג.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

ניצוד לקבל דבר מההורים וכיצד לסרב בצורה מכובדת

כאשר ההורים רוצים לתת משהו לבנם, קיימות כמה הנהגות של דרך ארץ כיצד צריך להגיב ובכך לכבד אותם כראוי. ולמרות שאין מדובר בחיוב שהרי זה לא "מאכילו מלבישו" וכדו' אולם יש בכך תוספת כבוד.

הגמ' אומרת¹ שאין מסרבים לגדול. משום שדווקא בכך שלוקחים ממנו מכבדים אותו, ולכן אם ההורים רוצים לתת לילד מתנה וכדו' לא נכון לסרב להם אלא להיפך, לקבל ולומר תודה. שזה כבודם. אולם אם למשל האבא רוצה לתת משהו לבנו, שיש בו כבוד, כמו למשל שאמא מגיעה עם ביתה לאירוע ויש מקום יותר מוצלח, והאמא אומרת לביתה קחי את המקום הטוב יותר, למרות שהיא מתכוונת לכך ברצינות, לא ראוי לקחת ממנה אלא להתעקש שהיא תכובד.

במקום שההורים מציעים משהו בביתם, גם בדוגמאות של כיבודים, ראוי לקחת מהם כי הם בעלי הבית ואמרו חז"ל, כל מה שאומר לך בעל הבית עשה². ולכן אם אביו מכבד אותו

1. פסחים פ"ז, ובתוס' פסחים שם מבואר שהכלל ל כל מה שיאמר לך בעה"ב עשה, אף בשררה.

מעשה אבות

סיפור מהחיים

הגאון רבי שמחה וולדנברג זצ"ל, רבה של שכונת עזרת תורה בירושלים, קיים את מצוות כיבוד הורים בצורה מופלאה. ביום שנכנס אחד מנכדיו בבריתו של אברהם אבינו, מיהר רבי שמחה בדרכו מהכולל כדי להגיע בזמן לברית, אך באמצע הדרך מעד ונראה היה ששבר את ירכו. אחד מבניו חש להרימו ורצה להזעיק אמבולנס, אך הרב אמר לו: "איני רוצה להיעדר ממעמד הברית. אבי נמצא במקום, ואם יראה שלא הגעתי מכיוון שאיני מרגיש טוב, יגרם לו צער" תמה הבן: "אבא, הרי באמת אינך מרגיש טוב, וחובה לטפל בשבר..." אך הוא השיבו: "בכל זאת איני רוצה לצער את אבא"

נענו הבנים לבקשתו, והרב וולדנברג השתתף בברית כמתוכנן. במשך כל סעודת הברית סבל מכאבים, ורק לאחר הסעודה, כאשר שב אביו לביתו, נסע לבית החולים, שם התברר שהרב אכן סובל משבר חמור. הוא נותח, והשבר אוחה בהצלחה. ומי יודע אם העיכוב למען מצוות כיבוד הורים היה הסיבה להצלחת הטיפול... הרי כל עיכובה לטובה, ובמיוחד כשהעיכוב נעשה לשם מצוה נעלה זו של כיבוד הורים.

בשנת תשי"ד נפטר אביו של הגאון רבי ראובן יוסף גרשונוביץ זצ"ל, הגאון רבי אברהם יצחק זצ"ל. על אף הדחקות ששררה בביתו לא ויתר רבי ראובן יוסף על הזכות לקיים מצוות כיבוד אם, ואימו הצדקנית עברה להתגורר בביתו כדי שלא תישאר בגפה. הנהגתו במצוות כיבוד אם הייתה מופלאה. רבי ראובן יוסף וויתר למענה על מיטתו, והוא ישן על כיסא נוח במטבח הבית. יחד עם רעייתו הרבנית התמסר במסירות מוחלטת להנעים לה את ימיה ולהסיר ממנה כל דאגה. אימו סבלה מייסורים קשים, ושעות ארוכות היה יושב ליד מיטתה ומנסה בכל דרך להרגיע ולו במעט את ייסוריה, והכל בחרדת קודש ובכבוד.

אימו הרבנית ע"ה אמורה הייתה לקבל סכום כסף מידי חודש ממוסד מסוים, אך מנהליו לא דקדקו לעמוד בחיובם, ועיכבו חודשים רבים את תשלום הכספים. רבי ראובן יוסף ידע שהידיעה שהתשלום התעכב, ובשל כך צריך בנה לשלם מכספו להוצאותיה, תכאיב לה ותצער, ולכן היה נוטל מידי חודש מתוך המשכורת שקיבל משיבת לומדה את מלוא הסכום שהייתה אמורה לקבל מהמוסד הנ"ל ומעניקו לה כאילו זה הסכום שהגיעה בעבורה. עקב כך נאלץ לחיות בדחקות ובצמצום.

האם מצידה שמחה על כך שיש בידה סכום כסף שבאמצעותו היא יכולה לתמוך בילדיה. חלק מסכום זה הפרישה בשבילו לתמיכה ועזרה עבור שהייה בביתו, וחלק אחר הייתה מחלקת לצדקות שונות... כך השתדל הבן המסור שלא תיגרם לאימו עגמת נפש, והתאמץ להסתיר ממנה דברים שעלולים לצערה והציג בפניה את הדברים בצורה שלא תצטער.

אח היה לו, לרבי ראובן וסף, שהתגורר מעבר לים. האם, שלא ראתה את בנה זה שנים, דאגה לשלומה, והייתה מצפה בכיליון עיניים לקבלת מכתבים ממנו. הגאון רבי ראובן יוסף, בחפצו כי עז לשמח את ליבה, היה הולך יום יום לבית הדואר המרכזי ובודק את דברי הדואר, ואם הגיע מכתב מאחיו היה מזדרז לקחתו משם כדי להקדים במספר ימים את זמן הגעת המכתב חביתו, ובכך לשמח את אימו.

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת חקת

וכשיכנס האב או האם לביתו של בן ישמח בהם, ויקבלם בסבר פנים יפות. (מנורת המאור)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

לאחר נישואיה מחויבת לדעת ולרצון בעלה, והוא מחויב קודם כל בכבוד אביו ואימו, ולכן בשורה האחרונה מעדיפים את כבודם. אמנם יש לכך כמה הסתייגויות וחשוב לציין אותן. ראשית, שזה דווקא כאשר אין דרך לקיים את שניהם. כי אם יש דרך לקיים את רצון הבעל, וגם את רצון אביו ואימו, אין פטור מחיוב כיבוד הורים גם לאחר הנישואים. וכן חשוב מאוד לשים לב, גם כאשר אין חיוב לכבדם, אבל יש איסור חמור לצערם ותמיד צריך לעשות הכל כדי שלא יצטערו.

וכאן אנחנו מגיעים לחלק השני, בצמוד להלכה הברורה, כיצד אנחנו יכולות לנהוג שלא נגיע בכלל למצב של התנגשות חזיתית. וכמובן, החכם עיניו בראשו וכו' אבל יש דרך, או אולי נכנה את זה "טיפ" שאפשר ליישם, והוא פותר אינספור בעיות, ומונע מצבים מורכבים. והטיפ הזה נורא פשוט, לשים יותר סימני שאלה.

ונסביר כמובן. נניח ההורים שלך מזמינים אתכם אליהם לשבת, ואת יודעת שזה חשוב להם. ובדיוק באותה שבת גם ההורים שלו הזמינו. את יכולה לפנות לאמא בצורת שאלה, מה את חושבת שאני צריכה לעשות? מה לדעתך, נגיע אליכם וחמותי תכעס עלי, או שאולי נגיע אליכם בשבוע הבא בעז"ה, ואני מביאה איתי את הדגים לשבת?

דוגמה נוספת, אמא שלך רוצה לצאת איתך לקנות בגד, ובדיוק באותו יום חמותך קופצת לביקור. את יכולה לשים סימן שאלה. אמא, חמותי מגיעה אלינו היום, מה דעתך שנדחה את הקניות למחר? השאלה, ההתייעצות, ירככו כמעט כל חילוקי דעות וימנעו צער. בהצלחה רבה!

שלוש וברכה. אני מקדימה כי לא כולם מכירים, שיש תכנית של 'הורינו' בכיתות ה' ו' בסמינרים, בה מגיעות מנחות 'הורינו' ומעבירות סדרת סדנאות בסוגיות העוסקות בכיבוד הורים וכלים מעשיים להצלחה בס"ד. התכנית פועלת בעשרות סמינרים ברחבי הארץ וב"ה מוכרת ומתרחבת. ועתה לנושא לשמו אני כותבת, אני מנחת 'הורינו' בתוכנית הסמינרים, והשבוע (נשלח לפני תקופת החופש. ה.) בעת עריכת סדנת "מהלכה למעשה, אחרי הפעולות נמשכים הלבבות", העוסקת בחשיבות התחזקות מעשית אפילו בהלכה קטנה כדי להתחיל שינוי, באחד הסמינרים הטובים והמעולים ביותר, נפתח דיון סוער בכיתה, העומדת כיום בתקופת שידוכים.

מכיוון שהנושא חשוב מאוד בעיני, ויש בו חלק של הלכה וחלק של התנהלות נכונה וראויה, חשבתי להעלות על במה ציבורית זו את השאלה שעלתה. השאלה היא כזאת: לאחר הנישואים, כיצד יש לנהוג כאשר רצון או תכנית של הורי, פוגשות ומתנגשות ברצון חמי וחמותי. כיצד אני צריכה לנהוג, ואיך הדרך הנכונה ביותר עבורי לצלוח את האתגר הזה. בברכה, מנחת 'הורינו'.

ישר כח על העלאת הנושא ובאופן כללי על השליחות החשובה שאת, וכך גם שאר המנחות היקרות נטלתן על עצמכן. זכויותיכן לאין שיעור, בהתעוררות גדולה המורגשת ומעוררת אדוות רבות, בכל הנוגע למצווה היקרה כיבוד אב ואם. כפי שרמזת כבר בדבריך, הנושא ההלכתי מעט יותר פשוט. אישה

תורת אמן

עיון והתבוננות

ציות להורים בענייני שידוכים / חלק ג' אחרון פורסם ע"י מערכת 'עומק הפשט' שע"י מכון 'הלכתא' גיליון 8, שלח תשע"ה

שלא נחשב בזיון. [וכמובן שדוקא אנשים שקולים ברי שכל, הם ברי סמכא להחליט אם נחשב בזיון אחרי ששקלו כבוד ראש את העניין בעומק]. והג"ר אביגדור נבנצל שליט"א בתשובה לשואל (י.ג.) מה נקרא בזיון שהוא בכלל קלון לאב, השיב שבעיקרון ברוב המכריע שרק במקרים שזה ביזיון גמור כגון שהחתן הוא 'בר פלוגתא' של אבי הכלה אז הוא בכלל מקלה אביו ואימו.

לעניין מה שמצוי בזמננו, שההורים מתנגדים לשידוך כיון שאינה מאותה עדה כמותם, כבר הורה הגר"י זילברשטיין שליט"א¹ שכיון שהיא בת ישראל כשרה וצנועה, אין היא קלון להם, אלא יש כאן 'גאווה פסולה' מצד ההורים, ואין להם לעכב בעד בנם לשאת אישה, מאחר והיא הגונה. והביא את דברי החזו"א² שאם נושא אשה שלא לדעת אביו ואביו מצטער בדבר עובר על איסור מורא. אמנם דעת מרן הגר"א³ שטיינמן אחרי שהביא דברי הרמ"א בשם המהר"ק, מביא דברי הנצי"ב שאם יש צער או בזיון לאב חייב לשמוע לו, ודברי ה'ספר חסידים' שהוכיח מיעקב ששמע ליצחק ורבה שחוטא הבן אם יקח מה שאביו צוה שלא יקח. והסיק שלדבריהם כמעט אין מציאות שאפשר להשתמש בהיתר של המהר"ק.

ראינו במאמרים הקודמים שאם השידוך נחשב "מבזה" עבור ההורים, חייבים להתחשב בדעתם משום שאסור לבזותם לעולם. אולם מה נחשב "ביזוי"? ולא שייך לומר שבכל דבר קטן שאינו לרוחו של האב (אופי הבחור, סגנון לבוש, צורת הופעה, חוג מסוים) יוכל לטעון שזה מבזה אותו, ושמעתי מהגר"נ קופשיץ שליט"א שהקובע בזה הוא מה שברחוב נחשב בזיון, כאשר מתבזה בעיני הבריות. ושמעתי מהגר"ע אוירבאך שליט"א שדוקא מה שהוא בזיון בעצם כגון נישואין עם גר שלא דומה לשאר חרדים כמותו, אבל סתם טענות של האב שזה לא מתאים, לא חשיב מקלה. כעין זה הורה, לעניין הורים שמבררים יותר מדי בשידוכים, ודוחים כל שידוך שעולה על הפרק, שלא ישמע להם ויגמור שידוך אפילו שלא בהסכמתם, כי הם מחפשים 'מושלם' ולא קיים דבר כזה בעולם.

ויש להוסיף שהרי מצינו בחז"ל 'ראו גידולים שגדלתם' ו'את אביה היא מחללת', שמחמתה נחשב חילול לאב. אמנם צריך לומר שרק בביזיון בעצם, ולא מספיק שהוא מחליט שזה בזיון, כעניין הגמ' (ב"ק צא.) איהו דאבעית אנפשיה. ואפילו בגיורת לבחור ש'תקוע' בשידוכים שיש אנשים שיבזו אותם הורה מרן הגר"ש אלישיב

1. ישרון חלק כה עמוד ער, שיעורי תורה לרופאים ח"ב סימן קכ"ו 2. יו"ד קמ"ט ח', נשים סימן קמ"ח לדרך לב. תוד"ה ר' יהודה 3. אילת השחר בראשית כד ג, אעלה בתמר עמוד ק"פ

כיבוד הורים גם כאשר הם אינם יודעים

לרגל יום הארצות של בעל האור החיים הקדוש, יום ו' ט"ו תמוז / הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

הסגולה המופלאה מבעל האור החיים הקדוש זיע"א

לכל מצווה ומצווה ממצוות התורה ישנה סגולה מיוחדת הטמונה בה, מלבד שכר המצווה בעולם הבא. כאן במצוות כיבוד אב ואם התורה גילתה כי מלבד שכר המצווה שהוא גדול מאוד, סגולת המצווה היא אריכות ימים.

"אולי שירצה לומר כי מצווה זו סגולתה היא אריכות ימים מלבד שכרה מה', כי יש מצות שיש בהם סגולות נפלאות מלבד שכר אשר קבע להם ה' וזו גילה אותה ה'" (אור החיים הקדוש שמות כ', י"ב)

הרב שטיינמן מביא על הפסוק בבראשית, "וַיְהִי כְּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל, בֵּת-לָבָן אֶחִי אִמּוֹ, וְאֶת-צֶאֱן לָבָן, אֶחִי אִמּוֹ; וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב, וַיִּגַּל אֶת-הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר, וַיִּשְׁקָה, אֶת-צֶאֱן לָבָן אֶחִי אִמּוֹ". כל שלוש הפעמים בהם נכתב "אחי אמו" מיותרות. אנחנו כבר יודעים את זה מפרשת 'חיי שרה' ומפרשת 'תולדות'. למה צריך לכתוב את זה שוב? ועוד שלוש פעמים באותו פסוק? מה כתוב כאן? למה צריכים להגיד 'אחי אמו'?

ומביא את מה שאומר ה"אור החיים" הקדוש, כדי להגיד לנו שיעקב עשה את כל זה בגלל כיבוד אם. הוא אח של אמא שלי? אז אני אעשה את זה. אבל אמא שלך לא יודעת, איפה אתה ואיפה אמא שלך, זה מרחק של מאות קילומטרים. ואין טלפון, אין מי שיוודיע לה את זה. מכאן רואים, אומר הרב שטיינמן, כי אם אני מכבד את אבא שלי גם כשאבא לא יודע, וגם כשאף אחד לא יודע, כי הרי מי יודע שהוא עשה את זה לאחי אמו? התורה מספרת לנו, הוא עשה את זה כי זה צאן לבן אחי אמו, אבל אף אחד לא יודע. זה לא פורסם בעיתון, זה רק במחשבה שלו. ואף על פי כן, התורה מציינת את זה. סימן שגם כשאבא לא יודע, אמא לא יודעת, עדיין יש כזו מצווה של כיבוד אם.

וצריך לדעת שהאור החיים הקדוש כותב גם שזו סגולה להינצל מכל חטא, כמו שכותב בפרשת קדושים על הפסוק **איש אמו וגו'**. טעם סמיכות מצווה זו למצוות קדושים. נתכוון לרמוז גם כן גדר לזהירות בכל מכשול ועבירה. ושמעתי משם אנשי אמת (קב הישר פ"ב) כי דיוקן האב תגביר כח הקדושה בבן ותמנעו מבוא אל התינוק והוא אומר סמוך למצות העריות **אביו ואמו תיראו**, ולזה מי שתקפו יצרו יצייר בין עיניו דמות אביו ואימו יולדיו ויהיה לו למשיב נפש:

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו. אפשרויות הנצחה לע"נ ולרפו"ש ולכל ענייני ברכה והצלחה.

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציין להוצאות הגיליון השבועי.

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה
אברהם בן פדידה

לזרע של קיימא
בעילום שם

לדיווג
יוסף מרבי בן ריבה

להצלחה וס"ד
אליעזר בן נעמה

הגליון מוקדש לע"נ הר"ר עמנואל בן הר"ר שלמה הלוי זצ"ל נלב"ע ג' תמוז תשפ"ה

הורינו
הורים מן הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הורכים או יקיריכם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק ודיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו "צורפו אותי" לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com | או בפקס: 077-6021640 | Zelle: dedications@horeinu.org